

Brüssel, 1. juuli 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0171(COD)

10382/21
ADD 3

CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. juuli 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2021) 171 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv tarbijakrediidi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2021) 171 final.

Lisatud: SWD(2021) 171 final

Brüssel, 30.6.2021
SWD(2021) 171 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv

tarbijakrediidi kohta

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Tarbajakrediidi direktiivi (2008/48/EÜ) läbivaatamise mõjuhinnaang
A. Vajadus meetmete järele
Mis on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?
Arvestades turu, tehnoloogia ja käitumisharjumuste arengut pärast direktiivi vastuvõtmist, tekitatakse tarbijatele, kes võtavad laenu, kahju, mida oleks võimalik vältida. Hinnanguliselt kuni 46 miljonit inimest puutuvad kokku mitmesuguste probleemidega, mis on seotud direktiivi põhiliste sätetega. Lisaks seisavad ettevõtjad silmitsi koormuse ja kuludega, mis tulenevad ebaselgetest kohustustest ning vähendavad konkurentsivõimet ELi siseturul tarbijakrediidi valdkonnas, nagu kinnitab direktiivi 2020. aastal avaldatud hindamine (SWD(2020) 254 final), ja tekitavad raskusi tarbijatele juurdepääsul piiriülesele krediidile ja ettevõtjatele piiriülese krediidi andmisel. Probleeme süvendab uute riskantsete toodete ja (selgelt) reguleerimata uute osalejate esilekerkimine. Koos tarbijate vähese teadlikkusega viib olukord tavaleni, millega kasutatakse ära tarbijate olukorda ja käitumismustreid, antakse krediiti ilma tarbija krediitvõimelisust põhjalikult hindamata ning tarbijad võivad kergesti sattuda ülemäärasesse võlgnevusse konkreetsete asjaolude või süsteemsete majandushäirete tõttu. Kui meetmeid ei võeta, siis ei tegeleta nõuetekohaselt probleemi peamiste algpõhjustega, nagu digiüleminek, muudatused tarbijate käitumises, teatavate direktiivi sätete ebaselgus, ebapiisavad õiglusega seotud kaalutlused ja liikmesriikidevaheline ebapiisav ühtlustamine, mis viib puuduliku konkurentsini. Seega mõjutaksid leitud probleemid jätkuvalt sidusrühmi, tõenäoliselt isegi üha suuremas ulatuses, kui pidada silmas digiülemineku edenemisest tingitud turusuundumusi.
Mida tuleks saavutada?
Direktiivi läbivaatamise üldised eesmärgid on vähendada tarbijatele tekkivat kahju ja riske seoses laenude võtmisega muutuval turul ning hõlbustada piiriülest tarbijakrediidi andmist ja suurendada siseturu konkurentsivõimet, See on kooskõlas direktiivi algsete eesmärkidega.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiiaarsus)?
Võttes arvesse pärast direktiivi vastuvõtmist toimunud muudatusi, eelkõige liikmesriikide erinevaid lähenemisviise, on võimalik praegust õigusraamistikku parandada üksnes meetmetega ELi tasandil. ELi meetmetega tagatakse tarbijakaitse ühtlaselt kõrge tase ning ettevõtjatele selgem ja ühtlustatum õigusraamistik, samas vähendaksid need teistes liikmesriikides krediidi pakkumise takistusi (otsese piiriülese pakkumise või tütarettevõtjate asutamise kaudu). Digiüleminek ja uute digitaalsete osalejate võimalik sisenemine krediiditurule suurendab eeldatavasti piiriülest krediidi andmist, seega on digitaalajastule vastavad ühised ELi normid nii vajalikumad kui ka tõhusamad, et saavutada ELi poliitilised eesmärgid.
B. Lahendused
Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?
Eesmärkide saavutamiseks hinnati järgmisi poliitikavariante: poliitikat ei muudeta (poliitikavariant 0 – lähtestsenaarium), mittereguleeriv sekkumine (poliitikavariant 1); direktiivi sihipärane muutmine, mis keskendub üksnes kehtivate sätete selguse ja tõhususe suurendamisele (poliitikavariant 2), ning direktiivi

ulatuslik muutmine, et lisada uusi sätteid kooskõlas kehtiva ELi <i>acquis</i>'ga (poliitikavariant 3a) või lisada uusi sätteid, mis lähevad kaugemale kehtivast ELi <i>acquis</i>'st (poliitikavariant 3b). Läbiviidud hindamise põhjal oleks eelistatud poliitikavariant 3a, mida täiendaksid teatavad kulutõhusad meetmed teistest poliitikavariantidest.
Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?
Tarbijaorganisatsioonid pooldavad direktiivi ulatuslikku läbivaatamist (poliitikavariandid 3a ja 3b). Riiklikud ametiasutused toetavad üldiselt seadusandlikku muudatust (poliitikavariandid 2, 3a ja 3b), paljud liikmesriigid pooldavad ulatuslikku seadusandlikku muudatust, et lahendada kõik leitud probleemid (poliitikavariandid 3a ja 3b). Enamik tööstusharu osalejaid pooldab mitteregulatiivset sekkumist (poliitikavariant 1) või direktiivi sihipärast muutmist (poliitikavariant 2), et kohandada seda digiülemineku arenguga.
C. Eelistatud poliitikavariandi mõju
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel juhul peamiste poliitikavariantide) kulud?
Eelistatud variant oleks väga tõhus algatuse eesmärkide saavutamisel, tagaks ulatusliku kooskõla ELi õigusaktidega ning oleks tulemuslik hinnatud majandusliku ja sotsiaalse mõju saavutamisel. Eeldatavasti avaldab see positiivset mõju tarbijakaitsele ning vähendab kahju ja suurendab usaldust ja kaasatust. Eelistatud variant tugevdab tõenäoliselt võrdseid tingimusi liikmesriikides ja nende vahel tänu praeguse õigusraamistiku killustatuse vähenemisele. Eelistatud variandi kvantifitseeritud meetmed vähendaksid ajavahemikul 2021–2030 tarbijatele tekitatavat kahju ligikaudu 2 miljardi euro võrra, lisanduks kasu võlanõustamismetmetest ja krediidikulukuse aastamäära / intressimäärade ülemmäärast, mida peetakse tarbijatele ja ühiskonnale väga kasulikuks. Samuti vähendaksid need ettevõtjate koormust, sest suureneks õigusselgus, lihtsustaksid raadioreklaamiga seotud teabele esitatavaid nõudeid (14 miljonit eurot) ja digitaalse kasutusega seotud teabe kohandamise nõudeid.
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel juhul peamiste poliitikavariantide) kulud?
Krediidiantjad kannaksid suurema osa uue direktiivi rakendamise kuludest ning mõned meetmed (nt piirmäärad) oleksid kulukamad praegu direktiiviga hõlmamata tooteid pakkuvatele teenuseosutajatele. Kvantifitseeritud meetmete maksumus pankadele on hinnanguliselt 1,4–1,5 miljardit eurot. Eeldatavasti kantakse kulud üle tarbijatele, kuid ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, millises ulatuses.
Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?
Konkreetselt mõju VKEdele ei ole hinnatud märkimisväärseks, seega ei ole seda eraldi hinnatud. Kavandatud meetmetel oleks tugevam mõju praegu reguleerimata tooteid pakkuvatele krediidiantjatele. Osa neist võivad turult isegi kaduda, kohandamata oma praeguseid ärimudeleid, millega kaasnevad sageli olulised riskid tarbijatele ja mis ei oleks uute eeskirjade kohaselt enam kasumlikud.
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Kavandatavate seadusandlike muudatustega kaasnevad ELi ja liikmesriikide ametiasutustele eeldatavasti mõõdukad kulud (ligikaudu 3 miljonit eurot). Need kulud oleksid siiski enamasti ühekordsed, kui saadav kasu säiliks aja jooksul. Lisaks peaks suurem õigusselgus aitama kaasa täitmise tagamisele, millel on

lõpptulemusena positiivne mõju. Võlanõustamisteenuste osutamine kõigis liikmesriikides nõuaks rohkem kui 20 miljonit eurot aastas. Iga võlanõustamisele kulutatud euro annab aga hinnanguliselt 1,4–5,3 eurot samaväärset kasu, mis on enamasti seotud välditud ülemäärase võlgnevuse sotsiaalsete kuludega.
Kas on oodata muud olulist mõju?
Algatuse mõju keskkonnale (nt keskkonnaoht või kliimamuutused) on eeldatavasti tühine, seega nimetatud mõju ei hinnatud. Eeldatavasti ei ole algatusel muud olulist mõju.
Proportsionaalsus?
Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe kavandatavad meetmed kaugemale sellest, mis on nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalik. Eelistatud variandiga kaasneksid teenuseosutajatele suured kulud, kuid samas oleks see ambitsioonikas ja tulevikukindel lähenemisviis, mis tooks tarbijatele ja ühiskonnale veelgi suuremat kasu.
D. Järeelmeetmed
Millal poliitika läbi vaadatakse?
Kui direktiiv vastu võetakse, jälgib komisjon läbivaadatud direktiivi rakendamist pärast selle jõustumist. Ettepaneku eelnõusse lisatakse kohustus hinnata uue õigusakti mõju. Direktiivi mõju jälgimise eest vastutab peamiselt komisjon; seejuures võtab ta aluseks liikmesriikide ametiasutuste ja krediidiandjate esitatud andmed, mis põhinevad võimaluse korral olemasolevatel andmeallikatel, et vältida lisakoormust eri sidusrühmadele.